

STJERNE- verdenen

Juni 1988

Stjernens barnesjakkgruppe. Jentene foran heter (fra v. til h.) Liv Myklebust (7) og Veronica Seu Stokkmo (6). Guttene bak heter Viggo Opriter (10), Erik Seu Stokkmo (10), Rurik Opriter (12), Abel von Kesselbauer (11) og Jo-Bendik Slettemark (7). Høyest rager instruktør Olav Stokkmo. (Magda Dawit (8) var ikke tilstede da bildet ble tatt.)

FORMANNEN HAR ORDET:

MEDLEMSVERVING.

Det er nå startet en barnesjakkgruppe i klubben. Instruktør Olav Stokkmo underviser 8 interesserte juniorer i alderen 6 til 9 år hver mandag. Dette tiltaket er meget viktig for fremtidig rekruttering til klubben, og vi vil satse på å utvide denne virksomheten fra høsten.

Men klubbens medlemmer kan også bidra til rekrutteringen fra den noe eldre garde. Interessen for sjakk er stor rundt omkring på arbeidsplasser og skoler. En større undersøkelse har vist at 500.000 nordmenn spiller sjakk hver måned, mens bare ca 2.500 er organiserte sjakkspilleremånedlig. De fleste av oss har vel opplevd nysgjerrige spørsmål når venner og kolleger får vite at en spiller sjakk. Mange har lyst til å prøve seg i en sjakkklubb, men de trenger et lite spark for å driste seg til å komme.

Det er i tillegg en vanlig oppfatning at "i sjakkklubben, nei der går det bare stormestre, en amatør som meg har ingenting å gjøre der".

Derfor vil jeg oppfordre medlemmene til å vise en aktiv holdning som sjakkspiller overfor venner og kolleger. La folk få vite at du spiller sjakk, og vær oppmerksom på de som viser ekstra interesse når de får høre det. Fortell om aktiviteten i klubben, og legg vekt på at i Stjernen finnes motstandere av alle spillestyrker. Inviter folk innom på spillekveldene, og bli gjerne med selv første gangen. Det er ikke alltid like lett å møte opp som helt ukjent i en sjakkklubb.

Jeg er sikker på at vi kan hente flere medlemmer med litt aktiv medlemsverving blant venner og kolleger.

Til slutt vil jeg takke medlemmen for fin innsats i året som er gått. Vel møtt til ny dyst utpå høsten.

Morten Løken

Stjerneverdenen er klubbavis for Sjakklubben Stjernen, Seildukgata 11, Oslo 5. Tlf. (02) 35 19 03.

Redaktør for dette nummer er Petter Stigar.

INNHold:

- s. 2: Østlandsserien
- s. 4: Turneringsresultater
- s. 5: Fenomenet Gjemlestad
- s. 7: Gammelt nytt i Scheveningen
- s. 9: Vår mann på kontoret
- s.10: Arne Krogdahl in memoriam
- s.11: Brugata sjakkklubbs jubileums-
turnering

Beskjed fra Harry:

Korttidsturneringer med tidshandicap starter tirsdag 6. og torsdag 8. september. Klubbmesterskapet starter 27. september (29. for kl. 3+4). Betenknings-tiden er 2 timer på 40 trekk.

REDAKTØREN TAKKER FOR SEG...

Idet jeg nå legger siste hånd på mitt sjette og hittil siste nummer av Stjerneverdenen, kan jeg bare registrere at stoffnøden har vært mer prekær enn noensinne. 3½ side har jeg måttet fylle med stoff om åpningsteori, og jeg har innerst inne en liten tvil om at dette er hva flertallet av klubbens medlemmer ønsker seg aller mest.

Slik situasjonen i øyeblikket fortøner seg, forekommer meg to årlige numre av Stjerneverdenen å være ett for meget. Behovet for spredning av resultater og partier burde kunne ivaretas av fotokopierte bulletiner, som kunne sendes ut sammen med de ordinære skriv. Det beste fra disse, kunne man så samle i en årlig utgave av Stjerneverdenen.

Det er opp til klubbens medlemmer å overbevise de nye redaktører om at det er behov for Stjerneverdenen i sin nåværende form. Dette kan kun gjøres på én måte: Send inn stoff. Helst, selvfølgelig, partier.

ØSTLANDS-SERIEN

1 OSS I	9	7	0	2	38½	14
2 Brugata	9	7	0	2	34½	14
3 Asker	9	6	1	2	33	13
4 Tempo	9	6	0	3	29	12
5 Drammen	9	4	1	4	25	9
6 Stjernen	9	3	2	4	22½	8
7 OSS II	9	3	1	5	26	7
8 Nordstrand	9	3	0	6	24½	6
9 Eiker	9	2	2	5	23½	6
10 Ski	9	0	1	8	13½	1

2. div. avd. A (1 Elverum)	4. div. avd. B (1 Ås)
5 Stjernen II	2 Stjernen III
4. div. avd. C (1 1911)	3 Stjernen IV

Østlandsseriens kritiske punkt var for førstelagets vedkommende kampen mot Drammen i nest siste runde. Stjernen stilte med et reservespekket lag som måtte formodes å sikre oss en vanskelig posisjon i den harde nedrykningsstriden. Reservene bet imidlertid utrolig godt fra seg: Terje Hoff slo Alf Øverås (2039), Arvid Bjerring remiserte mot Bjørn Lerstad (1973) mens Mats Bergstrøm foretok seg følgende mot Einar Hamre (1952):

Hvit: Einar Hamre
Svart: Mats Bergstrøm

Fransk, Pysevarianten

1 e4 e6 2 d4 d5 3 Sc3 dxe4 4 Sxe4 Sd7
5 Sf3 Sg6 6 Sg3 Le7 7 Ld3 c5 8 0-0 b6
9 Lf4 Lb7 10 c3 0-0 11 Te1 Sd5 12 Ld2
cxd4 13 Sxd4 S7f6

Svart innleder en plan som umulig kan ha noen annen hensikt enn å gjøre motstanderen dypt forvirret. Som vi skal se, lykkes dette fullt ut.

14 Db3 Sd7 15 Dc2 S5f6 16 b4 Tc8 17
Db3 Ld5 18 c4 Lb7 19 a4?

Etter 19 Lc3 sto hvit utmerket.

19 - Se5!

Vinner materiell.

20 Sdf5! Ld6! 21 Sfd4?

Bergstrøm påpeker at hvit slipper unna med bondetap etter 21 Sxd6 Dxd6 22 Lf1 Sxc4.

21 - Lb8 22 Le3 Sxd3 23 Ted1 e5 24 Txd3 exd4 25 Txd4 Dc7 26 Tad1 Dc6 27 f3 De6 28 Lg5 Le5 29 Th4 h6 30 Lxf6 Lxf6 31 Tg4 Tcd8 32 Tf1 Ld4+ 33 Kh1 f5 34 Tf4 g6 35 Td1 Le3 36 Th4 Lg5 37 Th4 Txd4 38 Txd4 0-1

Blant de mer etablerte spillerne på førstelaget gjorde fremfor alt Ole Scott Knudsen en hederlig innsats. På 8 kamper tok han 4½ poeng mot sterke mesterspillere. Knudsen remiserte mot Ofstad (OSS), Bekkeli (Drammen) og Thorgersen (Tempo), og slo Bergstad (Brugata) og Lysedal (tidligere Dischington-Hansen, Nordstrand). Vi skal se på det siste partiet:

Hvit: Petter H Lysedal
Svart: Ole Scott Knudsen

Froms gambit med overgang til avslått Kongegambit.

1 f4 e5 2 fxe5 d6 3 Sf3 dxe5 4 e4 Lc5
5 Lc4 Sc6

Dermed ligner det en avslått Kongegambit hvor hvit har vært altfor rask med å bytte på e5.

6 Sc3 Sf6 7 d3 Lg4 8 Lg5 h6 9 Lh4 g5!
10 Lg3 a6

Forts. s. 6

TURNERINGS- RESULTATER:

KLASSE 1 + 2

1 Ole Lepperød	1721	+02	-05	+03	+06	+08	+07	-04	+09	+13	7
2 Morten Gjemlestad		-01	+11	+18	-15	+16	+12	+07	+06	+04	7
3 Arne Hugo Bøe	1899	-08	+09	-01	+11	+10	-04	+12	+05	+06	6
4 Mats Bergstrøm	1473	+19	+13	=07	=05	-17	+03	+01	=08	-02	5½
5 Leif Kverndal	1801	-15	+01	+13	=04	-06	+16	+17	-03	+07	5½
6 Svein E Ruud	1765	+09	-07	+10	-01	+05	+17	+08	-02	-03	5
7 Petter Simonsen	1465	+11	+06	=04	=08	+15	-01	-02	+17	-05	5
8 Kjell M Haug	1818	+03	+20	+17	=07	-01	+15	-06	=04	-10	5
9 Dchito Abainza	1709	-06	-03	-11	+19	+18	+13	+15	-01	+16	5
10 Thomas Barth	1621	=12	=16	-06	+14	-03	+20	=13	=15	+08	5
11 Leif Andersen 4½	12 Kjell Juul 4½	13 Arne Godal 4	14 Per Warendorph								
4 15 Mary Klingen 3½	16 Trygve Lindsjorn 3½	17 Reidar Johansen 3½	18 Jan Nyaa 3	19 Sverre Solberg 2	20 Ivar Stensrud 1½						

KLASSE 3 + 4

1 Dreng Moi	1473	+08	-06	+11	+13	+05	+02	+04	+09	-03	7
2 Valter Buffelen	1476	+17	+15	+06	=05	=08	-01	=03	+07	+10	6½
3 Frank Larsson	1216	+20	+14	-05	=10	+16	-04	=02	+06	+01	6
4 Tom Lilland	1485	-07	-13	+17	+20	+14	+03	-01	+16	+09	6
5 Milan Kutrovac	1507	+11	+07	+03	=02	-01	-09	-10	+14	+08	5½
6 Frank R Olsen	1379	+19	+01	-02	+07	+10	=08	-09	-03	+16	5½
7 Elling Lundesgaard	1376	+04	-05	+09	-06	+13	+16	=08	-02	+11	5½
8 Ragnar Salamonsen	1379	-01	+17	+15	+14	=02	=06	=07	=10	-05	5
9 Sven Harberg	1241	+13	-16	-07	+11	+15	+05	+06	-01	-04	5
10 Liv Trude Kumle	1398	=16	+18	=12	=03	-06	+13	+05	=08	-02	5
11 Hans O Paulsen 5	12 Per-Arne Torper 5	3 Arild Eikevik 4	14 Anders Nyheim 4	15 Johannes Ugland 4	16 Anniken Schiøll 3½	17 Aage Kvaløy 3½	18 Sven Erik Røed 2½	19 Helene Chr. Jensen 1	20 Mette Johansen ½		

KORTTIDSTURNERING JANUAR 1988

Klasse M+1+2

1 Ole Lepperød	7	2 Petter Stigar	6½	3 Arne Hugo Bøe	6½	4 Terje Hoff	6	5 Leif Kverndal	5½	6 Tor Henriksen	5½	7 Thomas Barth	5½	8 Mats Bergstrøm	5	9 Dchito Abainza	5	10 Bernt Kirkebø	5	11 Reidar Johansen	5	12 Kjell Haug	4	13 Leif Thoresen	3	14 Petter Simonsen	3	15 Odd Flater	3	16 Arne Godal	2½	17 Per Warendorph	1
----------------	---	-----------------	----	-----------------	----	--------------	---	-----------------	----	-----------------	----	----------------	----	------------------	---	------------------	---	------------------	---	--------------------	---	---------------	---	------------------	---	--------------------	---	---------------	---	---------------	----	-------------------	---

Klasse 3+4

1 Ragnar Salamonsen	7	2 Valter Buffelen	6½	3 Dreng Moi	6	4 Ivar Stensrud	6	5 Trygve Lindsjorn	5½	6 Karl Claes	5½	7 Leif Gulliksen	4	8 Anders Nyheim	3½	9 Leif Thoresen	3½	10 Helene Chr. Jensen	3	11 Johannes Ugland	2½	12 Sven E Røed	0
---------------------	---	-------------------	----	-------------	---	-----------------	---	--------------------	----	--------------	----	------------------	---	-----------------	----	-----------------	----	-----------------------	---	--------------------	----	----------------	---

KORTTIDSTURNERING APRIL 1988

Klasse 1+2

1 Dchito Abainza	6½	2 Tor Henriksen	6½	3 Vidar Ingebretsen	6½	4 Terje Hoff	6	5 Mats Bergstrøm	6	6 Kjell M Haug	5½	7 Arne Hugo Bøe	5	8 Ole Lepperød	5	9 Reidar Johansen	4½	10 Thomas R Hauge	4	11 Odd Flater	3½	12 Petter Simonsen	3½	13 Arne Godal	3½	14 Per Warendorph	2½	15 Trygve Lindsjorn	2	16 Svein E Ruud	1½
------------------	----	-----------------	----	---------------------	----	--------------	---	------------------	---	----------------	----	-----------------	---	----------------	---	-------------------	----	-------------------	---	---------------	----	--------------------	----	---------------	----	-------------------	----	---------------------	---	-----------------	----

Klasse 3+4

1 Dreng Moi	8	2 Valter Buffelen	8	3 Ragnar Salamonsen	7	4 Ivar Stensrud	5½	5 Hans O Paulsen	5½	6 Per-Andre Torper	5	7 Anders Nyheim	4	8 Johannes Ugland	3	9 Olav Stokkmo	3	10 Bent Ole Thorbjørn- sen	2	11 Helene Chr. Jensen	2
-------------	---	-------------------	---	---------------------	---	-----------------	----	------------------	----	--------------------	---	-----------------	---	-------------------	---	----------------	---	-------------------------------	---	-----------------------	---

FENOMENET GJEMLESTAD

Overraskende nok: Mannen som nå har vunnet to klubbturneringer på rad er et i sjakksammenheng praktisk talt ubeskrevet blad. Sjakk hadde han, inntil han nylig meldte seg inn i Stjernen, spilt lite av; og når man unntar et barnebesøk i Lunner Sjakklubb, hadde han ikke sett innsiden av en sjakkklubb før tilfældighetene brakte ham til Stjernen. Med andre ord er det lite fornuftig å si om fenomenet Gjemlestad, skjønt vi for biografisk interesserte kan røpe at han er 21 år gammel, og kommer fra Hadeland.

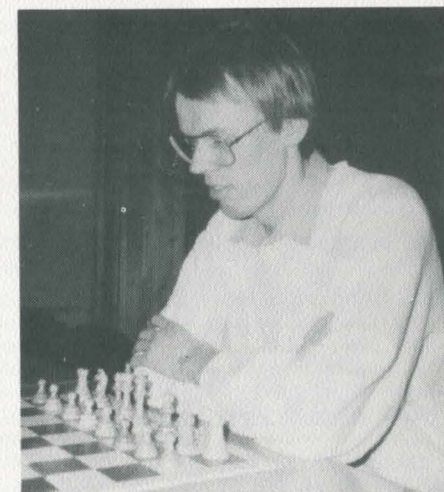
En fremgang som Gjemlestads er naturligvis påfallende, men det skal ikke skjules at han nå og da har fått hjelp av svært samarbeidsvillige motstandere. I følgende stilling fra fjorårets klubbmesterskap plumper Milan Kutrovac uti med begge bena:

Gjemlestad

Kutrovac

6 Lg5?? Lxf2+ 7 Kxf2 Sg4+ 8 Ke1 Dxc5
- allerede med avgjørende fordel!

Og i årets NM i hurtigsjakk ser vi Sindre Prestbakken (Steinkjer) gå i en kjent felle:

Prestbakken

Gjemlestad

12 - Ke8?? (12 - Ld7) 13 Sb5! e6 14 Sc7+ Ke7 15 Lg5+ f6 16 exf6+ Lxf6 17 Lxf6+ Kxf6 18 Sxa8 - og hvit vant raskt.

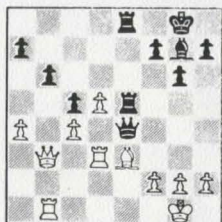
Det må imidlertid understrekes at slike gratispoeng ikke er hverdagskost for Gjemlestad. Som alle andre må han slite for poengene, men viser herunder en teknikk og en strategisk forståelse som må sies å være ganske oppsiktsvekkende

for en så fersk og urutinert spiller. Legg merke til hvordan Gjemlestad i følgende parti sentraliserer det tunge artilleriet. Oppgjøret fant sted i den nylig avsluttede vårturnering:

Hvit: Svein E Ruud
Svart: Morten Gjemlestad

GRÜNFELD, Sf3

1 d4 Sf6 2 c4 g6 3 Sc3 d5 4 cxd5 Sxd5
5 e4 Sxc3 6 bxc3 Lg7 7 Sf3 0-0 8 Tb1
c5 9 Le2 Sc6 10 d5 Se5 11 Dc2 Sxf3+ 12
Lxf3 b6 13 Le2 e6 14 Lc4 Te8 15 0-0
Dd6 16 Le3 exd5 17 Lxd5 Tb8 18 Da4
Te7 19 Da3 Le6 20 Tfd1 Tbe8 21 Db3
Dc7 22 c4 De5 23 Td3 Lxd5 24 exd5 De4
25 a4 Te5

26 f3 Dh4 27 g3 Dh5 28 Kg2 Df5 29
Tbd1 Lh6 30 g4 Df6 31 Db2 Dh4 32 Df2
Dxf2+ 33 Lxf2 Te2 34 Kg3 Tc2 35 a5
Txc4 36 axb6 axb6 37 d6 Lf4+ 38 Kh3
Td3 39 d7 Tb4 40 Le1 Tb2 41 Lg3 Lxg3
42 Kxg3 Kf8 43 h4 c4 44 Td4 b5 45 Kf4
c3 46 Kg5 b4 47 Kf6 c2 48 Tc1 b3 49
Tc4 Ta2 50 Tb4 b2 51 Txc2 b1D 52 Tc8
Ta6+ 53 Kg5 Dxb4 0-1

Gjemlestad har et naturlig blikk for spillet, som lover godt. Han spiller uanstrengt, og med selvtillit. Alt tyder på at vi her har en spiller som vil kunne nå mesterstyrke i løpet av kort tid.

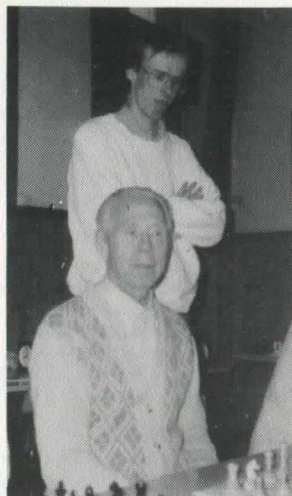

Forts. fra s. 3

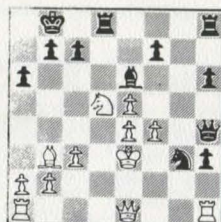
Eliminerer "truselen" 11 Sa4.

11 h4? Sh5! 12 Lf2 Lxf2+ 13 Kxf2 gxh4
14 Sd5 Sd4 15 c3 Sxf3 16 gxf3 Le6 17
d4 h3 18 dxe5 Dh4+ 19 Ke3 0-0-0 20
De1 Sg3 21 f4 Kb8!

Et fint trekk, som forbereder det kommende nådestøtet:

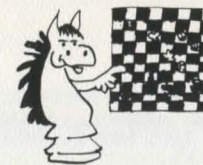

De to seierherrer i Stjernens vårturnering, Morten Gjemlestad og Ole Lepperød (sittende). Lepperød gikk endog av med seieren i korttidsturneringen i januar. Klubbens nestor kan med andre ord være fornydd med sesongen.

22 Lb3 f5! 23 exf6ep Lxd5 24 Lxd5 Txd5
25 f7 T5d8 26 Th2 Sf1+ 0-1

Stjernens 6. plass er faktisk det beste resultat på flere år, tiltross for at vi ikke klarte å stille lag mot Asker og således tapte 0-6 på walk over. Naturligvis er slikt uakseptabelt. Alt tyder på at førstedivisjonslaget må organiseres på en ny måte. Årsberetningen kommenterer: "Interessen for lagsjakk og deltagelse i turneringene generelt er dårlig blant våre toppspillere, og vi må for fremtiden satse på et stabilt lag av aktive spillere. Ikke som i år hvor det ble satset på å stable på bena et sterkest mulig lag fra runde til runde."

Gammelt nytt i Scheveningen

v/PeSt

Scheveningen-forsvaret i Siciliansk står stadig i teoretikernes fokus, delvis pga. det skarpe Keres-angrepet (6 g4), men også pga. bekjempelsesmetoden med det restriktive a4, nylig popularisert bl.a. av Karpov.

Eldre teoribøker (Pritchett 1977, Kasparov/Nikitin 1983) deler Scheveningen-forsvaret inn i en "klassisk" og en "moderne" avdeling. I en "klassisk" Scheveningen gjennomfører svart sitt tematiske minoritetsangrep på dronningfløyen, mens en "moderne" Scheveningen er beskjeden og sentrumsorientert, og assosieres med trekk som Lc8-d7, Scbx4, Lcb-d7, Sf6-d7 og eb-e5.

Imidlertid er det tenkelig at et nytt hovedskille må trekkes, nemlig mellom Scheveningen med a4 og uten. Jeg skal i det følgende belyse svarts problemer og muligheter i noen varianter hvor hvit unngår a4, og altså forsøker å avgjøre med offiserene istedet for med bøndene. På dette området har teorien stått temmelig stille de siste 10 årene, men jeg har likevel tilgode å se noen sammenfatning av de slutninger som så langt er trukket innen dette komplekset av Scheveningen-forsvaret. En forsøksvis sammenfatning følger herved, og presenteres i form av kommentarer til et teoretisk viktig parti som imidlertid aldri nådde den internasjonale sjakkpresse:

Hvit: Jon Armason, Island
Svart: Sverre Heim, Norge

Spilt i OL i Luzern 1980.

1 e4 c5 2 Sf3 e6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sf6
5 Sc3 db 6 Le2 Le7 7 0-0 0-0 8 f4 Sc5
9 Le3 Dc7

En kjent finesse: Fordi 10 De1 Sxd4 11 Lxd4 e5 12 fxe5 dxe5 13 Dg3 Lc5 utligner direkte, tvinges hvit til et tidlig Kh1. Dette får en viss praktisk betydning hvis svart har tenkt seg inn i varianter uten slag på d4. Etter f.eks. 9 - ab 10 De1 Dc7 11 Dg3 Ld7 12 Tae1!? b5 får støtet 13 e5!? litt ekstra kraft.

10 Kh1 ab 11 De1 Sxd4

Et veiskille. Svart kan forsøke å unngå avbyttet som svekker hans kontroll over e5. I Heim(!)-Øgaard, NM 1977, førte 11 - Ld7 (11 - b5? 12 Sxc6 Dxc6 13 Lf3!) 12 Dg3 b5 13 e5 dxe5 14 fxe5 Sxe5 15 Txf6!? til store forviklinger (- NSb 4/77). Teksttrekket fører til strategisk klarere stillinger, og synes mer i pakt med Heims stil.

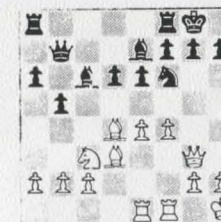
12 Lxd4 b5 13 a3 Lb7 14 Dg3 Lc6 15 Tae1!

Den riktige trekkrekkefølgen. 15 Ld3 tillater 15 - e5!? 16 fxe5 Sh5! 17 Dh3 dxe5 18 Lxe5!? (eller 18 Dh5 exd4 19 Sd5 Lxd5 med en remisbetont stilling) 18 - Dxe5 19 Tf5 Dd4! 20 Txb5 gb 21 Txb7 Ld7 22 Dh6 Lg5 23 Th8+! Dxb8 24 Dxb5 med uklar stilling, Wiedenkeller-Stigar, 1979.

15 - Db7

Etter mening svarts naturlige valg, skjønt det vrimler av alternativer.

16 Ld3

I denne stillingen står svart ved nok et viktig veiskille.

16 - b4

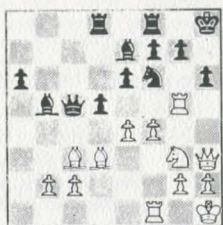
Dette trekket tillater praktisk talt hvit å forsere remis, hvilket burde anspore ambisiøse svartspillere til å forsøke 16 - Tad8. Jeg kjenner intet nyere parti som har noe vesentlig å si om denne stillingen, men blant "uvesentlighetene" kan vi merke oss:

1) 17 Dh3 Se8 (svart vil møte 18 Te3 med 18 - f5!?) 18 Sd5! gb 19 Te3 (truer 20 Dxb7+) 19 - e5 20 fxe5 Lxd5 21 exd5

Dxd5 22 Lc3, og svart var forsvarsløs i Jansa-Janosevic 1978. Partiet sluttet fikst: 22 - dxe5 23 Txe5 Dd7 24 Dxd7+ 1-0

2) 17 Dh3 g6?! 18 f5! e5 19 Le3, og da 19 - d5 ikke går pga. 20 exd5 Lxd5 21 Lh6 og 22 Txe5, har svart en lite misunnelsesverdig stilling. Talj-Langeweg 1973 fortsatte 19 - Tfe8 20 Lg5 Sh5 21 f6 Lf8 22 Dh4 h6 23 Lc1 a5 24 Sd5! med kolossal fordel.

17 Dh3 h6! er sikkert svarts beste forsøk. Td8-variantens klassiker, Hartston-Larsen 1974, fortsatte 18 Te3 b4 19 axb4 Dxb4 20 Se2 Lb5! 21 Tg3 Kh8 22 Lc3 Dc5 23 Tg5 d5 24 Sg3

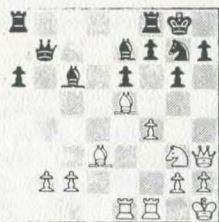

Her spilte Larsen 24 - Dc8?, hvilket tillot det ødeleggende 25 Txc7! Kritisk er imidlertid 24 - Lxd3 25 cxd3 Db5, og svart bør kunne parere hvits trusler uten store problemer.

17 axb4

17 Sd1!? ble en kort tid viet oppmerksomhet. Etter 17 - bxa3 18 bxa3 er hvits dronningfløy revet opp, men straks svart spiller g6, dukker springeren opp på g4 via f2 eller e3. Populært ble trekket imidlertid aldri.

17 - Dxb4 18 Se2 Db7 19 e5 Sh5 20 Dh3 gb 21 Sg3 dxe5 22 Lxe5 Sg7!

I denne stillingen har hvit muligheten 23 f5!?, som garanterer minst remis. Dette

trekket ble nylig testet i et korrespondanseparti Sismarev-Samarin, og i sine informatorkommentarer anga svartspilleren hvorfor han avsto fra det tidligere spilte 23 - exf5: Etter 24 Lxg7 Kxg7 25 Sxf5+ gxf5 26 Dxf5 Lc5+! 27 Dxc5 Lxg2+ 28 Kg1 Lxf1 29 Dg5+ Kh8 30 Dfb+ Kg8 31 Le4 (en "forbedring" av 31 Txf1 Tab8 =) 31 - Da7+ 32 Kxf1 skulle svart være forsvarsløs. Så ille er det imidlertid ikke. 32 - a5! fulgt av 33 - Da6 skulle det gjøre det mulig å holde stillingen. Det nevnte parti fortsatte forøvrig 23 - Sxf5 24 Lxf5 exf5 25 Sxf5 Lg5 26 Sd6 med fordel til hvit, skjønt svart holdt partiet (- 43/305).

23 Se4

23 Lc3 var tidligere blitt spilt i Sax-Jansa 1976 (23/479), men man fant ut at det tillater 23 - Lb4 med avbytte av hvits farlige løper.

23 - fb 24 Lc3 a5!

Heims nyhet som innleder 2. fase av minoritetsangrepet! Man kjenner et tidligere, men nokså likegyldig, eksempel med 24 - Ld5.

25 Te2 a4 26 Tfe1 Ld5 27 Ld4 a3 28 c4

Etter 28 bxa3 Txa3 mangler hvit rett og slett spill.

28 - a2 29 Ta1 Lc6 30 Lc2 e5 31 Lc3 exf4?

Som Heim påpekte ville 31 - Sh5! gitt hvit store problemer.

32 b4!

Med motsjanser.

32 - f5 33 Dh6 Tf7 34 Sg5 Lxg5 35 Dxc5 f3 36 Td2 fxc2+ 37 Kg1 Da7+ 38 c5 Da3 39 Td8+ Se8 40 Td3 La4!?

Kritiseres sterkt av Heim, som istedet angir 40 - Le4 41 De3 Lxd3 42 Dxd3 med uklar stilling tross svarts materielle overvekt.

41 Th3!

Et trekk svart hadde oversett, og som gjorde ham ille til mote.

ANNONSE:

LUDVIGSENS DESINFEKSJONSBYRÅ

Tlf: 92 44 33

41 - Sg7?

Forseglingstrekket. "Mens jeg tenkte på mitt hemmelige trekk, var det tid nok til å grunne over et ødelagt parti", skriver Heim i NSB. Som offer for tungsinn og utmattelse forsegler han et trekk som taper forsert.

Men stillingen er fremdeles uklar etter 41 - Ta6, hvoretter svart råder over ressurser som 42 Te1 Lb5 43 The3 Te6!?. Heim så på 41 - Lxc2, men tvilte på at svart kunne overleve 42 Dxc6+. Jeg tror imidlertid ikke hvit har mer enn remis etter 42 - Kf8 (tvungent) 43 Dh6+ Ke7 44 Dg5+ Kf8 osv. (44 - Kd7 45 Dd2+). Teksttrekket taper imidlertid glatt:

42 Lxa4 Dxa4 43 Dh6 Sh5 44 Txb5! gxb5 45 Dg5+ Kf8 46 Le5 Ta6 47 Dd8+ De8 48 Ldb+ Txb6 49 Dxd6+ Kg8 50 Dg3+ Kf8 51 Txa2 f4 52 Dc3 De3+ 53 Dxe3 fxe3 54 Kxg2 Tf4 55 b5 Tb4 56 b6 Ke7 57 Kf3 Kd7 58 Ta7+ Kcb 59 Tc7+ 1-0

Vår mann på kontoret

Stjerneverdenen kan melde at Frank Robert Olsen er blitt fast stasjonert i NSF's hovedkvarter i Frennings vei. Kontoret uttaler sin tilfredshet med Olsen, og Olsen på sin side med kontoret.

Forbundets nye kontomedarbeider er aktiv ved sjakkbrettet, og bedriver i noen utstrekning teoretiske studier - blant annet ved hjelp av eldre årganger av vårt ærverdige klubborgan. I nr.1 1972 (s.7) fant han en åpningsfelle han fikk bruk for mot Sindre Prestbakken i Oslo GP i påsken:

Olsen - Prestbakken

1 d4 d5 2 Sf3 Sf6 3 c4 e6 4 Sc3 c6 5 Db3 Sbd7(?) 6 cxd5 exd5? 7 e4! Sxe4 8 Sxe4 dxe4 9 Sg5 Df6 10 Lc4 Sb6 11 Lxf7+ Kd8 12 0-0 Sd5 13 Te1 e3 14 Lxe3 h6 15 Se6+ Kd7 16 Sxf8+ Txf8 17 Lxd5 cxd5 18 Dxd5+ Kc7 19 Tacl+ Kb8 20 De5+ Dxe5 21 dxe5 Le6 22 b3 a5 23 Ted1 a4 24 Td6 Lg8 25 e6 Te8 26 e7 b6 27 Txb6+ Ka7 28 Tc7+ 1-0

Stjerneverdenen benytter anledningen til å ønske sine lesere en riktig

GOD SOMMER!

↑ Stjerneverdenen retter med dette en varm takk til NSF v. herrerne Johs. Kjeken og Dag Lauvås. Uten deres velvilje overfor redaktørens evige mas om lån av skrivemaskin med tilhørende kontor plass, ville dette nummer aldri sett dagens lys. Kjeken har endog lånt ut sitt eksemplar av Heiestads mesterverk Sjakk Matt, hvorfra bildet på s. 11 er hentet.

⚡ Den "forsinkede julekonkurranse" i forrige nummer vakte overhodet ingen interesse, men for ordens skyld bringer vi løsningene. Oppgave 1: 2 Dxe8+ Kxe8 3 Sd4+ Kf8 4 Te8+ Kxe8 5 Tg8+ Ke7 6 Sf5 matt. Oppgave 2: 1 Th8+ Kf7 2 Le8+ Sxe8 3 Kg5 og 4 Tf8 matt.

Olsen får tingene unna.

ARNE KROGDAHL

in memoriam

Med Arne Krogdahls bortgang er et levende stykke sjakkhistorie gått tapt. En bærebjelke i norsk sjakk er ikke mer.

Stjerneverdenen fikk, tross redaktørens mas, aldri gjort noe intervju med Krogdahl. Krogdahl mente at et slikt passende kunne gjøres i forbindelse med hans kommende 80-årsdag. Noe annet kunne virke ubeskjedent.

Nettopp denne beskjedenhet og reservasjon var karakteristisk for Krogdahl. Inntil ganske nylig var han en flittig deltager i Stjernens lynturneringer, men knapt alle hans medspillere var klar over at de hadde en syvfoldig(!) norgesmester i lynsjakk i sin midte. (Sin siste lyn-NM-tittel tok Krogdahl i 1957, 20 år etter at han tok sin "ordentlige" NM-tittel.) Jeg kan ikke huske at han selv nevnte dette med en stavelse.

I perioden 1959-1964 var Krogdahl president i Norges Sjakkforbund (under hvilken han en tid også innehadde formannsvervet i Nordisk Sjakkforbund), en organisasjon han hadde gjort sitt for å styrke som Norges desidert mest aktive simultanspiller på 50-tallet. Det er altså ikke bare som spiller Krogdahl har satt spor etter seg, men også som organisator. En heldig, men sjelden kombinasjon.

Apropos kombinasjoner: Som spiller var Krogdahls kjennemerke bunnsolide partianlegg og en kombinasjonsglede som nesten kunne føre galt avsted. Som i det følgende parti, spilt på 6.bord i en landskamp mot Danmark 1949, og publisert i Krogdahls sjakkspalte i "Trygd og Arbeid" (så het faktisk bladet):

Hvit: Hartvig Nielsen, Danmark
Svart: Arne Krogdahl

DRONNINGGAMBIT

1 d4 d5 2 c4 e6 3 Sc3 Sf6 4 Sf3 c6 5 Lg5 Sbd7 6 e3 Da5 7 cxd5 exd5

Svart avstår fra det skarpe 7 - Sxd5 8 Dd2 S7b6 med taktiske poeng 9 Tc1 Sxc3 10 bxc3 Sd5 og hvit må gi c-bonden.

8 Ld3 Ld6

8 - Se4 var et siste forsøk på å begrunne det tidlige dronningutfallet, men hvit kan spille på utviklingsforspranget etter 9 0-0 Sxg5 10 Sxg5.

9 0-0 0-0 10 Dd2(?) Te8 11 a3 Dc7 12 Tac1

12 Tfc1 med et klassisk minoritetsangrep i tankene ville vært et naturligere valg for en mer tiltakslysten spiller.

12 - Db8 13 Dc2 h6 14 Lh4

Heretter får svart et lite initiativ. 14 Lxf6 fortjente alvorlig overveielse.

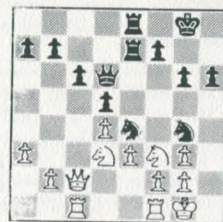
14 - Sg4 15 Lg3 Lxg3 16 hxg3 Sdf6 17 Sh4

Det lengste hvit hittil har vært villig til å strekke seg i retning av aktivitet.

17 - Dd6 18 Lf5 g6 19 Lxc8 Taxc8 20 Sf3 Te7 21 Se2

Hvit samler seg omsider om en konstruktiv idé.

21 - Tce8 22 Sf4 Se4 23 Sd3

I regi av NRK spilte Krogdahl (t.v.) 27. november 1949 et lynparti mot den svenske stormester Gideon Ståhlberg. Partiet, som ble sendt i radio, ble vunnet av nordmannen. I intersoneturneringen året før hadde Ståhlberg delt 6.plassen med Boleslavskij, Flohr og Najdorf, men mistet i det aktuelle parti en løper i en feilberegnet åpningskombinasjon. Likevel en pen skalp for Krogdahl, og selvfølgelig en populær seier!

23 - Sxg3!?

Hvits spill har ikke imponert, mens svart har fått plassert brikkene optimalt. Da Krogdahl ikke kan forbedre sin offisersplassering, må intuisjonen ha fortalt ham at avstraffelsens time var inne. Imidlertid undervurderer han danskens stilling, som eiermannens passivitet tross er sunn og organisk. En rolig fortsettelse (23 - f6) var trolig å foretrekke.

24 Sde5! Txe5?!

Innledningen til et dobbelt kvalitetsoffer som gir full pott, men 24 - Sxe3 25 fxe3 Sxf1 med tårn og 2 bønder for 2 sterke springere var objektivt bedre.

25 dxe5 Txe5 26 Sxe5?

Hvit forspiser seg. Teksttrekket taper forsert, men 26 fxc3 er kritisk for bedømmelsen av Krogdahls oppfinnsomme offer. På 26 - Th5 virker 27 Da4 sterkt, og 26 - Txe3 27 Dc5 Dxc3 gir svart 4 bønder for tårnet, men etter 28 Tcel heller ikke mer.

26 - Dxe5 27 fxc3

Enten overså hvit matten på h2 etter 28 Kh1 Dxc3, eller så hadde en en - forøvrig helt korrekt - følelse av at 27 Tel Se4 ikke kunne ende bra.

27 - Dxe3+ 28 Tf2 Sxf2 29 Dc5 d4 30 Kh2 Sd3 0-1

BRUGATAS JUBILEUMS-TURNERING

ELLER REFLEKSJONER OVER EN FRANSK VARIANT.

Det er et beklagelig faktum at Norge mangler et fagtidsskrift som kunne gi en så viktig begivenhet som en stormesterturnering behørig dekning. NSb har så mange andre hensyn å ta at det må begrense seg til å bringe 2-3 av de absolutt mest severdige ytelsene.

Ikke dermed sagt at det sjakkinteresserte publikum lider noe uopprettelig tap. Imidlertid må man regne med å gå glipp av en del interessante ting. Som for eksempel at Petter Haugli har latt seg influere av moderne åpningsteori og begynt å eksperimentere med 5 - La5 i Fransk, Winawer-varianten.

Man hever øyenbrynene. Meg bekjent har Haugli til alle tider vært motevariantenes svorne fiende. Dessuten sier Watsons

repertoarbok - som Haugli gjerne har holdt seg til - ingenting om trekket. 5 - La5 har hittil vært en meget sjelden gjest både i norsk og internasjonal turneringspraksis, skjønt Botvinnik anvendte trekket 3 ganger mot Smyslov i 54-matchen. Det er faktisk ingen dårlig anbefaling.

Men nå til saken. Vi befinner oss i 6. runde av påsketurneringen:

Eivind Poulsson - Petter Haugli

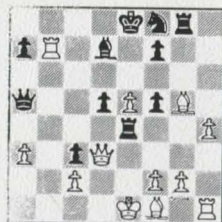
1 e4 e6 2 d4 d5 3 Sc3 Lb4 4 e5 c5 5 a3 La5 6 b4! cxd4 Svarts akseptasjon av offeret, 6 - cxb4, dømmes nord og ned i omtrent samtlige teoriverk, hvilket ikke har forhindret den sterke postsjakkspilleren Zagorovskij å vinne et par partier med det. 7 Sb5 7 Dg4 - se neste parti. 7 - Lc7 8 f4 Se7 9 Sf3 Ld7 Smyslov - Botvinnik (1) 1954 fortsatte 9 - Sbc6 10 Ld3 Lb8 11 Sbx4 a6 12 Le3 La7, hvilket fungerte utmerket. Teksttrekket "truer" 10 - Lxb5. 10 Sbx4 Sbc6 11 Ld3 I 3. parti fra 54-matchen spilte Smyslov 11 c3. Spørsmålet er hva hvit skal slå tilbake med på d4 når svart bytter. I partiet beholder hvit en aktiv offiser på dette viktige sentrumsfeltet. 11 - Sxd4 12 Sxd4 Lb6 13 Le3 Dc7 14 Dd2 Tc8 15 a4 a5 16 Sb5 Lxb5 17 Lxb5+ Neppe noen forbedring av Ljubojević-Vaganjan 1985, som fortsatte 17 Lxb6 Dxb6 18 bxa5 Dc5 19 axb5 0-0 20 Ta7 Sf5 og svart hadde spill for bonden. 17 - Sc6 18 Lxb6 Dxb6 19 bxa5 Dc5 20 Tc1 0-0 21 Df2 Db4+ 22 Dd2 Dc5 23 Df2 Sd4 24 0-0 Sxb5 25 Dxc5 Txc5 26 axb5 Txb5 27 Tbl Txa5 28 Txb7 Tc5 29 Td2 Tfc8 30 Tf2 Tc4 31 g3 h5 32 Kg2 Kh7 33 Tb7 Kg6 34 Tb6 Kf5 35 Tb7 T8c7 36 Txc7 Txc7 37 Kh3 g6 38 Kh4 Tc3 39 Te2 d4 40 Td2 Tc4 41 Tf2 Tc3 $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$

Etter min mening et parti som bekrefter at svart intet har å frykte i denne varianten. Smyslov må ha kommet til samme resultat, for i 9. parti (i omtalte VM-match) anvendte han skarpere lut med stor suksess:

Vassilij Smyslov - Mihail Botvinnik

1 e4 e6 2 d4 d5 3 Sc3 Lb4 4 e5 c5 5 a3 La5 6 b4 cxd4 7 Dg4 Se7 8 bxa5 Mulig er også 8 Sb5 Lc7 9 Dxc7 Tg8 10 Dxc7 a6 11 Sxc7+ Dxc7 12 Se2. I den senere tid er 12 - Dxe5?! blitt forsøkt rehabilitert, dog uten påtagelig hell. 8 - dxc3 9 Dxc7 Tg8 10 Dxc7 Sd7 Alternativet er 10 - Sbc6. 11 Sf3 Hvit må velge mellom dette og 11 f4. Det sistnevnte trekk er antagelig å

foretrekke, da bondedekning av e5 er pg blir det mest solide. 11 - Sf8?! Svart burde satt e5 under press med 11 - Dc7. Etter 12 Lb5 a6 13 Lxd7+ Lxd7 14 0-0 d4 har svart som regel fått utmerket spill. 12 Dd3 Dxa5 13 h4 Ld7 14 Lg5 Tc8 15 Sd4 Sf5 16 Tbl Tc4? 17 Sxf5 exf5 18 Txb7 Te4+

19 Dxe4! dxe4 20 Tb8+ Lc8 21 Lb5+ Dxb5 22 Txb5 Se6 23 Lf6 Txc2 24 h5 La6 25 h6 1-0

En pen seier, men neppe noe viktig parti for bedømmelsen av varianten. Mye tyder på at svarts stilling er godt motstandsdyktig overfor direkte angrepsforsøk. Mange er derfor tilbøyelige til å spille det rolige 6 Ld2. Jeg har vanskelig for å tro at dette kan gi noen sjanser til fordel, men svart må faktisk spille ganske presist, ellers kan det gå som i følgende parti fra jubileumsturneringens 5. runde:

Nigel Davies - Lars Karlsson

1 e4 e6 2 d4 d5 3 Sc3 Lb4 4 e5 c5 5 a3 La5 6 Ld2 Sc6 7 Sb5 Lxd2+ 8 Dxd2 Sxd4 9 Sxd4 cxd4 10 Sf3 Se7 11 Sxd4 0-0 12 0-0-0 Sc6 13 f4 f6 Sveitseren Werner Hug, en av de få ekspertene på varianten, spilte 13 - Ld7 mot Nunn i Biel 1986, med fortsettelsen 14 Le2 Tc8 15 Thf1 Sxd4 16 Dxd4 Da5 17 Db4 Dxb4?! +=. Men svart kunne utlignet med 17 - Dc7 fulgt av 18 - b5 og 19 - a5. 14 exf6 Dxf6 15 g3 Kh8 16 Lb5! Ld7 17 Sf3 Le8 18 Tdel Lg6 19 Ld3 Tac8 20 Se5 Sd4? Taper direkte. Etter 20 - Le8 hadde hvit fordel, men neppe noe direkte. 21 Kb1 Le8 22 Lxh7 Kxh7 23 Dxd4 Lg6 24 Te2 Le4 25 Tc1 b6 26 Da4 Df5 27 Dxa7 d4 28 Td2 Tc5 29 Dxb6 Tfc8 30 Db3 T8c7 31 Sd3 Tc4 32 Sf2 Tc3 33 bxc3 Tb7 34 Sxe4 Dxe4 35 Ka2 Txb3 36 cxb3 De3 37 Tcc2 d3 38 Tb2 g5 39 Tdl gxf4 40 gxf4 Kg6 41 Tbd2 Dxf4 42 Txd3 e5 1-0